

Torstaina 11.6. järjestettiin Pisalla, Nilsiä ja Juankosken rajalla, palaveri, jossa pohdittiin alueen matkailullista kehittämistä. Läsnä paikalla oli edustajia Pohjois-Savon ympäristökeskuksesta (PSYKE), Metsähallituksesta, Museovirastosta, Koillis-Savon oppaat ry:stä sekä alueen kylistä että Juankosken kaupungilta. Pisan kehittämishanke on alueellisen ympäristökeskuksen toimesta aloitettu hanke, jonka tarkoituksena on kehittää Pisan alueen matkailullisia edellytyksiä sekä elävöittää alueen kyliä. Toistaiseksi hankkeen aikataulu ja lopullinen muoto ovat avoimina.

Koska Museoviraston työohjelmaan esittämä Koillis-Savon harkkohyttipolku sivuaa sekä alueellisesti että sisällöltään Pisaa, olin paikalla kertomassa hankkeen taustoista sekä Pisan alueen kulttuurihistoriallisista arvoista.

Harkkohyttipolunhan on tarkoitus levittäytyä useamman kunnan alueelle, mutta juuri Pisan alue ansaitsee erityishuomiota. Vuorelta on louhittu kvartsiittiliusketta harkkohyttien ja masuunien rakennuskiveksi. Lisäksi heti vuoren juurella sijaitsevan Ala-Siikajärven rannoilla, Pisan arvokkaalla maisema-alueella, on kaksi Juantehtaan vanhaa kalkkilouhosta sekä useampi kvartsilouhos. Alueella on myös muita muinaisjäännöksiä, kuten kalmistosaari, Pieneltä-Pisalta on louhittu graniittia ja itse Pisavuori voidaan vanhana valtakunnan rajamerkinä tulkita kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Vuorella on myös pieni vuorikristallilouhos, joka lienee kuitenkin vasta viime vuosisadan loppupuolelta.

Keskustelujen perusteella sekä Metsähallitus että PSYKE ovat kiinnostuneita hyttipolusta ja voisivat toimia hankkeen yhteistyökumppaneina. Ympäristökeskuksella on vahva paikallistuntemus ja Metsähallituksen hallinnassa on lähes koko Pisavuoren alue sekä mm. Ala-Siikajärven Suuri-Kalmosaari. Paikallisia asukkaita ja erityisesti oppaita kiinnostaa tiedon saanti ylipäänsä ja eräänä ajatuksena olikin, että hyttipolkuhankeeseen sisällytettäisiin ammatti- ja eräoppaille suunnattu koulutuspaketti. Näin myös hankkeen työllistävä vaikutus olisi selkeämmin perusteltavissa.

Jatkosta sovittiin, että hankkeessa pidetään yhteyksiä eri tahojen välillä. Itse yritän - hyttipolun tarkemman suunnittelun yhteydessä - mieltä muiden viranomaisten osuutta sekä yhteistyön muotoja. Eräs malli voisi olla, että jos PSYKE ja Metsähallitus keskittyvät Pisan alueen polkujen ja opasteiden kehittämiseen, MV voi vastata alueen kulttuurihistoriallisten kohteiden inventoinnista ja niitä koskevan tietosisällön toimittamisesta opasteisiin. Näin Pisan alue voisi olla oma itsenäinen aluekokonaisuus osana Koillis-Savon hyttipolkua.

Tutkija

Karim Peltonen